

Rękopiśmienne listy
ziemiaństwa polskiego
na przykładzie korespondencji
Skórzewskich
z lat 1944–1951

Ryszard Nowicki

Rękopiśmienne listy
ziemiaństwa polskiego
na przykładzie korespondencji
Skórzewskich
z lat 1944–1951

Wydawnictwo
Uniwersytetu
Gdańskiego

Gdańsk 2022

Recenzent
prof. dr hab. Tadeusz Stegner

Redaktor Wydawnictwa
Krzysztof Lindstedt

Projekt okładki i stron tytułowych
Studio Spectro

Fotografia na okładce
Ryszard Nowicki

Skład i łamanie
Michał Janczewski

Książka ukazała się dzięki dofinansowaniu
Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Województwo
Kujawsko-Pomorskie

Urząd Marszałkowski
Województwa
Kujawsko-Pomorskiego
w Toruniu

Dofinansowano z budżetu Samorządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Zrealizowano dzięki wsparciu finansowemu miasta Bydgoszczy

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
© Copyright by Ryszard Nowicki

ISBN 978-83-8206-398-1

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: wydawnictwo.ug.edu.pl/sklep/

Druk i oprawa
Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 14 49

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
Listy	79
1. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Marii Ogińskiej, Kraków, 19 X 1944	79
2. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Marii Ogińskiej, Kraków, 14 XII 1944	82
3. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Marii Ogińskiej, Kraków, 30 XII [19]44	86
4. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, [Kraków,] 19 II [19]45	88
5. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Kraków, 7 IV 1945	91
6. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Kraków, 20 IV 1945	96
7. Od Janiny Skórzewskiej-Ogińskiej do Franciszki Skórzewskiej, [Kraków,] 21 IV [1945]	101
8. Od Marii Ogińskiej (Mimi) do Franciszki Skórzewskiej, Kraków, 29 IV [19]45	102
9. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Kraków, 29 IV 1945	104

10. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Kraków, 17 V 1945	106
11. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Kraków, 4 VII [19]45	108
12. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Kraków, 18 VII 1945	110
13. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Kraków, 19 VII [19]45	113
14. Od Janiny Skórzewskiej-Ogińskiej do Franciszki Skórzewskiej, Kraków, 20 VII [1945]	116
15. Od Janiny Skórzewskiej-Ogińskiej do Franciszki Skórzewskiej, [Kraków,] 30 VII [19]45	118
16. Od Janiny Skórzewskiej-Ogińskiej do Franciszki Skórzewskiej, [Kraków,] 21 IX [1945]	121
17. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Kraków, 21 IX 1945	123
18. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, [Kraków,] 24 IX [19]45	127
19. Od Marii Ogińskiej (Mimi) do Franciszki Skórzewskiej, [Kraków,] 16 XI [19]45	130
20. Od Krystyny Ogińskiej do Franciszki Skórzewskiej, Kraków, 19 XII [19]45	133
21. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Kraków, 2 I 1946	135
22. Od Marii Ogińskiej (Mimi) do Franciszki Skórzewskiej, Kraków, 4 II [19]46	138
23. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Warszawa, 18 III 1946	140
24. Od Marii Ogińskiej (Mimi) do Franciszki Skórzewskiej, Kraków, 19 IV [19]46	143
25. Od Janiny Skórzewskiej-Ogińskiej do Franciszki Skórzewskiej, Kr.[aków,] 26 III [1946]	144

26. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Kraków, 24 V 1946	146
27. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, [Innsbruck,] 4 X 1946	148
28. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, [Paryż,] 2 III [19]47	151
29. Od Marii Ogińskiej (Mimi) do Franciszki Skórzewskiej, Paryż, 23 VI 1947	154
30. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, [Francja, Mont Blanc,] 30 VIII 1947	157
31. Zygmunt i Leontyna Skórzewscy do Franciszki Skórzewskiej, Paryż, 16 XI 1947	161
32. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Paryż, 2 II 1948	163
33. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Biarritz, 4 III 1948	166
34. Od Marii Ogińskiej (Mimi) do Franciszki Skórzewskiej, Paryż, 25 III [19]48	168
35. Od Janiny Skórzewskiej-Ogińskiej do Franciszki Skórzewskiej, Paryż, 6 XI [19]48	170
36. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Biarritz, 4 XII 1948	174
37. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Biarritz, 28 XII 1948	178
38. Od Janiny Skórzewskiej-Ogińskiej do Franciszki Skórzewskiej, Paryż, 16 II [19]49	180
39. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Biarritz, 6 III 1949	183
40. Od Krystyny Ogińskiej do Franciszki Skórzewskiej, Paryż, 7 VI 1949	186
41. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Paryż, 28 XII 1949	189

42. Od Janiny Skórzewskiej-Ogińskiej do Franciszki Skórzewskiej, [Paryż,] 20 XII [19]50	192
43. Od Karola Skórzewskiego-Ogińskiego do Franciszki Skórzewskiej, Paryż, 6 III 1951	195
44. Od Krystyny Skowrońskiej do Franciszki Skórzewskiej, Rio de Janeiro, 21 XII [19]51	197

Bibliografia	201
-------------------------------	------------

Aneks

Tablica genealogiczna nadawców listów	206
---	-----

Summary

Handwritten letters of the Polish landed gentry from the years 1944–1951 on the example of the Skórzewski family correspondence	207
---	-----

Spis fotografii	210
----------------------------------	------------